

489

Pa ha ar c'hemener da c'horiat,
 fardi bidao, ao, ao, ao, ao;
 Pa ha ar c'hemener da c'horiat,
 Ne rex nemet cana ha c'houateblat.

Nemet cana, cravat e ben,
 fardi bidao, ao, ao, ao, ao;
 Nemet cana, cravat e ben,
 Ha muntia al laou hag ar c'hoer.

Var lezen neve?
 Rouantelez Frans.

Deizet da vityanot Eparlamentez Finistere.
 Var ton: Sete me eue, va migon.

Eals a angen ameus o clevet
 ar pey so neve c'hoarvezet

438 E calzic eus har chantonion,
 Control da lezen ar stadou.

~ ~ ~
 Pa' ar mas emeus studiet,
 Aen ha scriva ameus disget,
 Gant calz a fiziaus e scrivan
 ar pey zo quir hag a gredan.

~ ~ ~
 Aneb a lenno va scrivou,
 Hag a boez mad va chomzou,
 Prest e teui ivei da gompren
 Justis ha furnez al lezen.

~ ~ ~
 Pa beo'eb, da vezel, er chargou,
 Har mor, har zouar, er choerion,
 Memes e pates ar roue,
 a bell zo, pivou a goummande?

~ ~ ~
 Eui ar manerion, an noblans

Ne vaant-i get mestri e Frans?
 Nobl e voa Escop, Prezidant,
 Major, Cabiten, Letanant.

Den a bales, Ambasadet,
 Promost, Ministr' ha Finanser,
 Den da garga an oll blasou,
 Ha da longa an oll vadou.

An oll vadou o doa longet,
 An oll dezerriou goll'et,
 Penos o charge a never
 Eb flastre ar Rouantez?

He velet mui er manerion
 Nemet pillach, laeronsion
 Har ar sejeedi cometet,
 Ha gant an Ilis aprouet.

440. Penos distrija ar siseu
 Goarantet gant armeriou,
 Ha c'azet gant pennoù mibret,
 Mestri Jan tri fars eus ar bed?

~ ~ ~
 An Drede-Stad prest da vouga
 Dindan ar c'hargou grevusa;
 N'en devoa evit recompan
 Nemet rebut ha disprizans.

~ ~ ~
 Penos rei loden eus ar mañ,
 Evel en Droug Jan Drede-Stad?
 Penos rei l'êd en enorioù
 D'an neb en deus toet ar poanioù?

~ ~ ~
 Hon Roue, lous ar c'houeevet,
 Ead ger fur ha lous nozet,
 A gasas prout ar quir voyen
 Da Drechi'ar Droug en a'chrizien.

441

Un ordrenans deat eus e drôn
 A voe casset e peb canton,
 Da' adambli en e zaldhou,
 Erit choas memprou Dar Stadou.

Ar memprouz e voe choazet,
 Hag ar re dinez a casset,
 Gant eus studi hag eus fezians
 Pere a ra honor Dar Frans.

Bet eus, bez' zo lezeourien
 Choazet eus ar Harzhadourien,
 labourerien, tud a gfeze,
 Tud a ilis ha tud a le.

Nan, Na g'efot seurt tud ebet,
 Noblansou Breiz casset,
 No defe o zen ar Stadou,

Wit louten o guir droajou.

Aruet eo dre gementse
Penos al lezennou neve
a zo rentet quitibunan
lvel ganeomp hon-unan.

Ha pa on eus-y al rentet,
Perac ne vent-y get heuillet
Kef. ometi hag eb Dale
Ganeomp ha gant hor bugale?

Bepa zo choas crev'c rizon
O'choulen or soumission:
Sur ar stadou a zo fidel
Da zoue ha D's aviel.

Krac ne el den en em zaeoni
O rei e dra da bapini.

Merit e d'ribut da zezar;
 Doue e-unan el lavar.

443

Ennes eo ar prinsip genta
 Eus al lezen a zo brema;
 Diouz hon nevez e vezimp samet,
 Diouz hor merit recompanset.

Mbar on eus calz a zouarou
 Or bezo calz a impoziou;
 Mbar on eus fervez ha sqiant
 E vezimp plaset proutant.

En armorion zo efabet
 Or parchiminou disprizet;
 Hba nen deus mui den a ditrou,
 Nemet nep en deus meritou.

Meritou dezan e-unan,

~~Ha~~ Gomezot dre. Sgiant pe boan,
 Ha nompas bet en un imach
 o cheil manerion e partach.

Noblanion fos int en v rouet,
 ar verta pregant a rai tout.
 Setu eno, e beg gormezou
 Eft. curus an decrejou.

Mes mar deo mad al legen,
 Mar deo just ha pur e zourden,
 Perac n'afé gete adoptet ;
 Gant an oll, eb murmur ebet ?

Wis ar seach zo gwelet,
 E gement bro a ye er bed,
 An institucionou quella
 Sujet D'ar rezistans brasa.

Va bep ditogen, a preb sad,
 al lezen neve a zo mad;
 Ret eo quelet, ep cul amzer,
 Penos, perac e atager.

446

Mauez, Adam a voe trompet
 Gant eur serpent trucher meurbet;
 Hag evit renta doubl e vlam,
 Hag, d'e gro a trompas Adam.

Ar serpent se, a reporter,
 Ne vefe get mervel diser;
 Beza en deus e preb contre
 Avoalc'h ha re a vegale.

Pene a zo anavezet
 Divus o liou hag o bleo creñet,
 Ha quet dre an ar delicat
 O deus heritet gant v'gad.

28.

446

Bez, o deus var calz merchet
 o art paternal displeget;
 Ha contet arz en hor bro
 ocl'pen tri-chant tromplet ganto.

Forsic memes eus o goadet
 o deus eus an aval debret;
 Hag emvel o'c' hon Gad genta,
 emaint d'an Douar euz v'za.

Eus emma ar quiv zoursen
 eus an droeg hag eus ha angen.
 An droeg o deus euz an Ili,
 Poent eo sonjal ha compren piz.

Var hent o deved dilezet
 Bez leurt lasou o deus stignet
 heritourien ar Serpant euz,

Var digarez ar barados ?

447

"Ar Pab, emeo, zo droug contant
 "O velet ur sort cheuchamant,
 "E gever skwarz an Eskibien,
 "Ar Personet, ar Hêleyen.

"E velet cheuch ar baradion,
 "Guerza danvez an ilizou,
 "Ha miret ne vez deog'et
 "E pare nag e livrez ebet.

"E zantelez a zigaso
 "An excommuniyon er vro,
 "An dud a ilis sermantet,
 "An Electourien miliget.

"Eus an neb a gred d'o chomzou,
 "Hay a zeot ouz al hezenou,

1448 " A vezo sachet bern ha bern,
 " E creis fin fond puns an ifern.

~ ~ ~
 " Pa vezo daonet ar reze,
 " Ar stadou a vezo ive;
 " Daonet e vezo ar Seurez
 " E deus quitet e breuri.

~ ~ ~
 " Daonet e vo ar e'habusin
 " En eus roet bragou de z'oulin;
 " Daonet ar Manack pen razet
 " En deus e proe abandonet.

~ ~ ~
 " Daonet e vo al labourer
 " A bae e otrou gant paper;
 " Daonet ar zoudard sitozen,
 " Gant e ruban ru, glas ha goen.

~ ~ ~
 " K'haent paper, fusuil, sabren,

4169
 "Carton, Electour, cocarden,
 "Echarp, Munisipalite,
 "Bultin, Deputet, Asamble.

 "ke, Abosion, Lizer patant,
 "Club, District ha Département,
 "Eout int, gercouls hag ar c'hoadou,
 "Imantet gant ar ol, Diavulou."

 Staga' recort euz gementse
 E chouzont euz aberz Doue,
 E chouzont evel o bati,
 Ez eo treud ha fal an afer.

 "Ar priegoù zpeureuzet.
 "Pe er giz al sacramantet,
 "Gant belezen an distriegoù,
 "Er c'hêrioù hag er barezioù.

450. ... et zo Paeron troyon guela,
 "Bastardet eo o bugale;"
 "Eout int duzon, chismatiget,
 Kernez an aristocratet."

 Chant a reont en o jargon
 Neuzget a jurisdiction
 Etre daouarn ar v'elezen
 O Deus sentet o'ch al lezenn

 ... kernez an aristocratet,
 Neuz forez pegler ferm eo seoulmet,
 Ne des get dies da blega
 Ha da gas memes da metrad.

 Neuz a fond e gas war ar gann,
 Peuzaya en deves e draou;
 An dir a zistruck al louarn,
 Ha praga rer meur a louarn.

 gant e armoù e vo flastret
 ar c'hev an aristokratet;
 Rampart ar goustitusion
 eo rampart ar relijion.

 dañver ar bed, abara mervel
 a lavaras de Ebettel;
 "Me zo digaset gant va zad,
 "Eba me o cas; it, it limat.

 "It, hag anonsit va c'honjeur
 "Emesq an oll nasionou.
 "Ar pey o pey amaret
 "De vezu en en a provinet.

 "evit caveret lod eus va gloar,
 "Sentit och prinset andouar.
 "Evelon, en ho harmonion,

452. "Prezeg'it rei Deo o quiriou

 " Ha... pa vent injust en abro,
 " Eb murmuri, Ventit outo;
 " O pezit sonch, ispisial,
 " Ema va bro-me en bed all.

 " Eno emma va churunen,
 " Ha n'en d'o lod emmi bigen
 " Neb a deui, dre ompinion,
 " Da lagat an disandion.

 " In diguzou hag ar glachar
 " Da dreubli repos an douar:
 " Ne vezin get emesq an trouh,
 " Adversour on d'ar siseu lous.

 " Ha da g'enta, d'ar vanite:
 " Lagit emez och gementse;

"Humbel, Soumetet, neb a vezo,
"En e ezom sur em charo."

453

En oll lezou d'ar e veler
Ar chomzou-ze eus hor z'arver,
Mes petra a ziscout deom ni,
Pa deuomp d'o chondideri?

Erroun quel gaer tra quel gonsolant,
Mad da eoma hor z'antiment:
Setu arna darn anez, e
Evrus an neb a brofita.

Eus an Ebestel ne voa bet
Mestr de greudeur nicon hanvet,
O d'aruzec e voaint ar brasa,
Kag o d'aruzec ar biana.

O d'aruzec, dre o character -

454 Resevet digant hor zalver,
 O Iva ar memes mision
 Da breze ar Religion.

U daouez ar memes galloct
 Da bublica ar feiz partout;
 Ar memes urz da rei urzou,
 Pa vize mad ar sujedou.

Prezantet gant ar babel Dezo
 E preb canton haig e preb bro;
 Tout e challent da bep christen
 Rei pe refus an absolven.

Setu eno ar mision,
 an urz, ar jurisdiction
 Roet gant o mestr d'an Ibertel,
 Ha d'an Iliq universal.

466
 2. re ar geriou-ze eo crouet
 Pouvar ar bobl administrat
 Da Brezanti, goude henvel,
 Ministret erit e stet.

~ ~ ~
 classe, ar Pab, an Esqibien,
 D'an lebestet sucesourien,
 Dindan ar memes dignite,
 qer bras an eil hag ejile.

~ ~ ~
 Evel o mestri-tout caset
 kba dre ar bed distribuet,
 Diferant heppen o hanvou,
 O deus ar memes pouvoarion.

~ ~ ~
 classe ar Pab, Escop e Rom,
 Gras dezán da chom en e blom,
 N'en deo, gant e oll zanteles
 Nemet primus inter pares.

466

Primum, ar c'henta n'en deo gen
 Euse barion an Esgibien;
 Caer en. Defe branta e gloeb,
 Ne all get pignat huelloeb.

Eus an Ebestel en amzer
 Eze ar c'henta e plas Pêr;
 Mes euel Pêr e rang louten
 Eus e festr divin al legen.

Ardegen ar poent a union,
 Antretemi communion
 Gant e vrendeus an Esgibien,
 Hea Dreizo gant ar gristinien.

Hea sujet ar feiz, ar grasou,
 Hea war sujet ar misterion,
 Derchel sclêr war menez, sion

Goulaouen ar Relijion.

457

~ ~ ~
 Eit miret ne deui hini
 E mor ar bed Ien em veuzi,
 Ne gousiat nemet en dra ze
 lus ar Pab ar priorite.

~ ~ ~
 « Mar deu eta (croma a ran,
 En historiou quir pa lennan,
 Penos river eus hor Pabet
 O Deus, siuas, en em gollet.

~ ~ ~
 En em gollet e cador P. S.
 Dre v grandeurion padajer,
 O verza-madon eternal
 Eit cavit danvez temporel.)

~ ~ ~
 « Mar deu ar Pab a zo brema
 Eit ar reze Da blega,

458 Ubar lez ar Serpant infernal
En e ziouscouarn da zutal.

Eus a zant rentet orgoullous,
E'houeber tronieu ambisius,
Abarz mervel ezes maro,
Hoa cador Pir a zo gallo.

Ezel hent ar Pab a de stris
Carout an ull dud a iliz;
Be renqont heuillia pendaben
Eus hor zutser ar gourc'hemmen.

En un avans greomp reveu
Har lod eus hon dragonet du;
N'eus afer nemet ber gouzou
Evit quelet d'eler vareu.

E'vit lamaret, escep deon,

O lavaret en e sarmou,
 N'en deus get afer a vadou,
 Ne choulen nemet enevou.

— — —

Nien erget ar memes hini...
 O chaloupat e escripti,
 Nonpas evit clasq enevou,
 Mes evit trucha liardou.

— — —

Eret eo gant e leaneget,
 Hba tout en deus o gorvet;
 Pebes adversours d'ar madou!
 Scarzot en deus o godellou.

— — —

Genide o beza al scarzet,
 En deus soujet en em guzet;
 Emàn, emezàn, e Bro-raos,
 Oc'hane e Souten e gaos.

— — —

460. Seriva a ra ne deo get mad
 Da veza Irelat,
 Abalamour n'eo get hanvet,
 Eveltan, gant itronezet.

Seriva a ra ezeo control
 D'ar feiz ha d'ar scriturion oll,
 Eze bez gouel Patron qerne
 En ta-al da bont landerne.

E ve. laget diou escopti
 Da ober ar memes ini;
 Diou escopti wat en unan;
 Ha coll e blas, ô pebes poan!

Seriva a ra, en e furor;
 Penos an ên a zo digor
 D'an den, d'ar vaouez a vuntro
 Bêleyen sermantet air vro.

401

~ ~ ~

«! inignon bras an-eneou,
 Chouï zo adversour d'ar-chorfou,
 Masacri hor quis bastoret;
 Amzer ar quis zo tremoret.

~ ~ ~

Quelc' honn' yan, ar pil-bouillen,
 prezet tout fous e vragezen.
 O vont ive dreist ar chleuziou
 Da zaludi greg an otrou.

~ ~ ~

Non deu get evit gloar & ene
 Ena er maner arrezet;
 Ne get an dénuet dianget.
 A zo pen cos eus o zechet.

~ ~ ~

«Lya o deus scrijou sivet
 Gant un dijentil emigret;
 Esper o deus e. retorno

162 Da vestro adare en e vro.

Retorno gant an Desgoù,
Gant ar zack da choren-gestou,
An droad da zével sañvel,
Nanvet ganto spirituel.

Hag e Stago, egi's goechal,
Ezouar oc'h peb presbital,
Goude beza exterminet
Gement ditoyen zo er bed.

Mil meritout quel a ze
Eus recompans evet vunen
dubanerex, hipocrizi,
Desobeisans, sport, calomni.

Disub, ha mil invansion,
Er mès hag er govesion,

Coust e clasqent ar royeñou
 Da renta nul an decrejou.

468

Pa nint get eta soumetet
 Da lezenou prinset ar bed,
 Pa deuant dre o discourjou,
 Da viret rei deo o droajou.

Pa zeo dallot o sqianchon
 Gant moget ar vaniteou,
 Pa o deus ar memes esper
 Gant an itron en e maner.

Pa prezegont e peb canton,
 E lec'h dousder an union,
 Gentel an desobeisans,
 Merch' d'ar eprot ha d'an distians.

Pa emaint d'oc'h ar rouden

~~166~~ A roas 'Denn. De Zisgibien;
 N'en dint memet fals-profetets,
 Ha ministret 'Dan Droug-sperets.

~ ~ ~

N'lu eno ar vélezen
 'Dan Nasion adversourien,
 Adversourien d'al hezenou
 a zo rentet gant ar stadou.

~ ~ ~

N'lu eno ar ser-pantet
 Eus a bere ar flem curzet
 En deus heusget an ampouezon
 E gen alies a gantou.

~ ~ ~

N'lu 'D'o arach benijet
 Choumemp ato ferm, uniset,
 En Dro 'Dar Gonstitution,
 Mignonez 'Dar Relijion.

~ ~ ~

456

Dijetomp an egalite
 Decretet memes gant (Deu);
 Greomp tout evit e-zouten,
 a enep e adversourien.

Albar: Ieu perchen ar penviron
 Da zisprijout an decrejou,
 Clasomp justis, justis or bo,
 Great ganeomp hon difenno.

Fidel da Gourchemen Doue,
 Reatomp e Dribat Jar Roue,
 En eur bea an improu,
 Pa vezo replet ar rollou.

Unomp fidel ha soumetet
 Dan oll gorfou constituet;
 abars dale ar recomsans
 a heuilis an aboisans. &
 fin.